

Anykščių viešojoje bibliotekoje pristatytas muziejinio Raimondo Guobio knygų derlius

Spalio 21 d. Anykščių L. ir S. Didžiulių viešojoje bibliotekoje vyko kraštotyrininko, muziejinio Raimondo Guobio knygų „Butėnai“ (2020 m.), „Jaunosios Lietuvos keliu“ (2020 m.), „Žemė žuvų ženkle“ (2019 m.), „Svajonių Lietuvos ženklai“ (2019 m.), „Stoties viršininko istorijos“ (2019 m.), „Kur giria žaliuoja, ten mūsų namai...“ (2018 m.) pristatymas ir aptarimas.

Viešosios bibliotekos Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus bibliotekininė Judita Skačauskienė pristatė R. Guobį auditorijai ir jo paklausė, kodėl knygų sutiktuvėms pasirinkęs šventosios Uršulės šventę. „Man Uršulės diena buvo stebuklų diena nuo vaikystės, nes mano močiutė buvo Uršulė. Jai noriu skirti šį vakarą“, – sakė kraštotyrininkas R. Guobis. Muziejinio močiutė buvusi didžiai gerbiama moteris Gurskų kaimo Troškūnų lygumose. Ji vaizdingai sekė pasakas, įdomiai pasakodavo įvairias istorijas. „Uršulės namuose gimė mano domėjimasis istorija“, – atskleidė muziejinininkas.

Pristatydama fotografijų albumą „Kur giria žaliuoja, ten mūsų namai...“ R. Guobis įvardino, jog lietuvių tauta esanti miško tauta. Į šį leidinį jis sudėjo Anykščių krašto miškų nuotraukas, darytas 1918–1940 metais, kuriose užfiksuotas to meto girių grožis, gamtos paminklai, tarpukario meto medžiotojų bei egiulių gyvenimo kasdienybė.

Komentuodamas knygelės „Žemė žuvų ženkle“ iliustracijas jos autorius sakė, jog piešiniuose bandęs atskleisti Anykščių krašto grožį bei praeitį. „Kiekviena Šventosios upės pakrantė byloja, kas nutiko daugeliui žmonių, kurie gyveno iki mūsų“, – pasakojo R. Guobis. Vaizdingą piešinį su trimis plaukiančiomis žuvimis ir krante stūkšančiais mūrais kraštotyrininkas apibūdino: „Žaliosios malūno griuvėsiai stovi kaip senovinės pilies liekanos.“ Linksma gaida muziejinininkas pristatė piešinį, vaizduojantį „prie didžiojo akmens pulkan susibūrusius kilbukų gaudytojus“. Visi šie jau-

nuoliai – realūs asmenys, su paaugliu Raimondu kadaise žvejoję Šventosios vandenyne. Dar vienas mielas kraštotyrininko R. Guobio piešinys vaizduoja riebulį karšį, atplaukiantį nuo Anykščių užtvankos. Piešinio kairėje pusėje galima įžvelgti žvejo Albino Tamulio siluetą, o dešinėje nupiešta matavimo stotis, kurioje Šventosios upės vandens temperatūrą fiksuoja Petras Buterleivičius.

Į leidinį „Svajonių Lietuvos ženklai“ R. Guobis sudėjo 1918–1940 metus Anykščių krašte menančius objektus, kuriuos papildė savo piešiniais ir informatyviais pasakojimais. Knygelė skirta Lietuvos Respublikos šimtmečiui. Pristatydama šį leidinį autorius atkreipė susitikimo dalyvių dėmesį į knygos viršelį, kuriame nuotrafuotas Lietuvos herbo Vyčio simbolis, iškalta Kavarsko bažnyčios altoriuje. Uždegančiai R. Guobis papasakojo apie 1937 metais Svėdasuose pastatytą skulptoriaus Bernardo Bučo ir inžinieriaus Felikso Vizbaro paminklą, skirtą rašytojui kanaaninkui Juozui Tumui-Vaižgantui. Tarpukario spauda rašė, kad paminklas būtų galėjęs papuošti ne tik Kauną, bet ir kurį nors kitą Europos miestą. Muziejinininkas R. Guobis auditorijai atskleidė, kuo paminklas esąs ypatingas. Rašytojo biustas užkeltas ant postamento, kurį puošia iš metalo pagaminti bareljefai. Priekiniame bareljefe vaizduojama moteris-deivė, virš galvos iškėlusis saulę, kurios vainiką supa užrašas „Lietuvos žodis“. Varteliai, juosiantys Vaižgantui skirtą sodelį, papuošti saulės ženklais – stilizuotomis svastikomis.

Renginio vedėja J. Skačauskienė prisipažino, jog skaitydama knygą „Stoties viršininko istorijos“ jose pamatė kitokį Raimondą: „Po gruboka natūra slepiasi švelni siela.“ Muziejinininkas džiaugėsi nutikimais Siaurojo geležinkelio stotyje: „Siaurukas – tai ta vieta, į kurią atkeliauja visas pasaulis.“ Viena moteris į Siaurojo geležinkelio muziejų atvyko net iš Tokijo. Kalbėdamas apie darbą Siauruke, R. Guobis prisiminė įdomius žmones, sutiktus muziejuje, papasakojo apie Europos geležinkelininkų festivalį, vykusį Anykščiuose.

Patriotiškai nusiteikęs knygos autorius pristatė knygos „Jaunosios Lietuvos

monografiją auditorijai pristatė renginio vedėja J. Skačauskienė. Muziejinininkas R. Guobis prisipažino, kad medžiagą gimtojo kaimo istorijai rinkęs visą savo gyvenimą. Su pasididžiavimu jis rodė skaidrę, kurioje 1757 metų įrašas apie Butėnų dvaro inventorių. „Butėnų kaimas savo plotu yra didžiausias kaimas Anykščių rajone ir vienas didžiausių Lietuvoje. To kaimo grožį mačiau nuo mažų dienų ir knygoje bandžiau kaimo istorijos paslaptis praskleisti“, – tęsė autorius R. Guobis. Jis pasidžiaugė, jog daug vertingos medžiagos knygai apie Butėnų kaimą jam suteikė šio kaimo gyventoja Liuda Vilutienė, gimusi 1904 m. Vėliau R. Guobis susipažino ir paklausė daugybę kitų L. Vilu-

skulptūrų sodą. Labai gaila, kad laikas Zenono kūrybą sunaikino“, – sakė muziejinininkas apie Zenoną ir jo nuostabius drožinius. Knygos autorius pasakojo ir apie sovietmečiu Butėnuose veikusį etnografinį teatrą, apie 103 metų sulaukusią Bronę Valuntienę, ypatingus Butėnų kaimo senuosius medžius.

R. Guobį gausius išleistų knygų derliaus proga sveikino Anykščių krašto garbės ambasadorius Ukrainoje, Anykščių rajono savivaldybės Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijos laureatas Virginijus Strolia: „Raimondai, tu labai išaugai. O Butėnų istorija visus tavo darbus vainikuoja.“ Alpinistas, fotografas Vladas Vitkauskas, dėkodamas R. Guobiui už išleistas knygas, citavo dailininko Mikalojaus Konstantino Čiurlionio žodžius ir linkėjo jam didžiulės kloties gyvenimiškose viršūnėse. Muziejinininkų vardu knygų autorių sveikino jo kolegė Asta Ražanskienė, nuo kraštotyrininkų bendruomenės šiltus žodžius R. Guobiui skyrė Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyrininkų draugijos pirmininkas Tautvydas Kontrimavičius. Svėdasų seniūnijos seniūnas Saulius Rasalas knygų autoriui dėkojo už knygas ir dovanavo jam laikrodį su garvežiu.

Kalbėdamas apie ateities planus R. Guobis sakė: „Artimiausiu laiku planuoju atiduoti duoklę močiutei Uršulei, nes daug jos istorijų bei pasakų esu užrašęs.“ Paklaustas, ar nesirodžia išleisti Z. Valuntos drožinių fotografijų albumo, prisipažino, kad šį klausimą jau yra aptaręs su Zenono dukterimis.

Birutė VENTERAITIENĖ, Anykščių VB Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus bibliotekininė

Projektą remia

SPAUDOS, RADIOIR TELEVIZIJOS RĒMIMO FONDAS

R. Guobis pasirašo autografą

keliu“ herojus. 1927 metais įkurtos organizacijos „Jaunoji Lietuva“ tautiškausia kuopelė veikė Svėdasų krašte. Su meile knygos rengėjas pasakojo butėniškės Genovaitės Juškaitės bei mokytojos Liudos Žvirblytės, sovietų ištremtos į lagerį, gyvenimo epizodus. Klausytojai sužinojo, kad tarpukariu jaunalietuvių organizacijai priklausė Anykščių pašto viršininkas Bronius Bručas, Anykščių girininkas Jurgis Rimkus, mokytojas Jonas Mačeika, Kurklių mokytojas Juozas Šibaila, vėliau būręs partizanus Ukmergės apskrityje.

„Knyga „Butėnai“ – tai paminklas visiems butėniškams“, – tokiais žodžiais

tiesės kartos žmonių, kurie jam papasakojo apie gimtinę, jos žmones, Butėnuose veikusią mokyklą.

Kraštotyrininkas papasakojo ir sėkmingo verslininko, pramonininko Antano Šukio, kuris Butėnuose buvo įkūręs terpentino, deguto ir anglių gamybos įmonę, biografiją. Gaisrui sunaikinus gamyklą pastatus, savo verslą A. Šukys perkėlė į Čiukų kaimą. Kitas garsus butėniškis – tai liaudies meistras Zenonas Valunta, kurį vienas iškiliausių Lietuvos menininkų Vytautas Kazimieras Jonynas (1907–1997) pavadino unikaliu pasaulio dailininku. „Z. Valunta – Butėnų kaimo legenda. Tas žmogus dirbo egiulių ir buvo įrengęs 200